
จังหวัดระนอง

บ่อน้ำพุร้อนพรั้ง

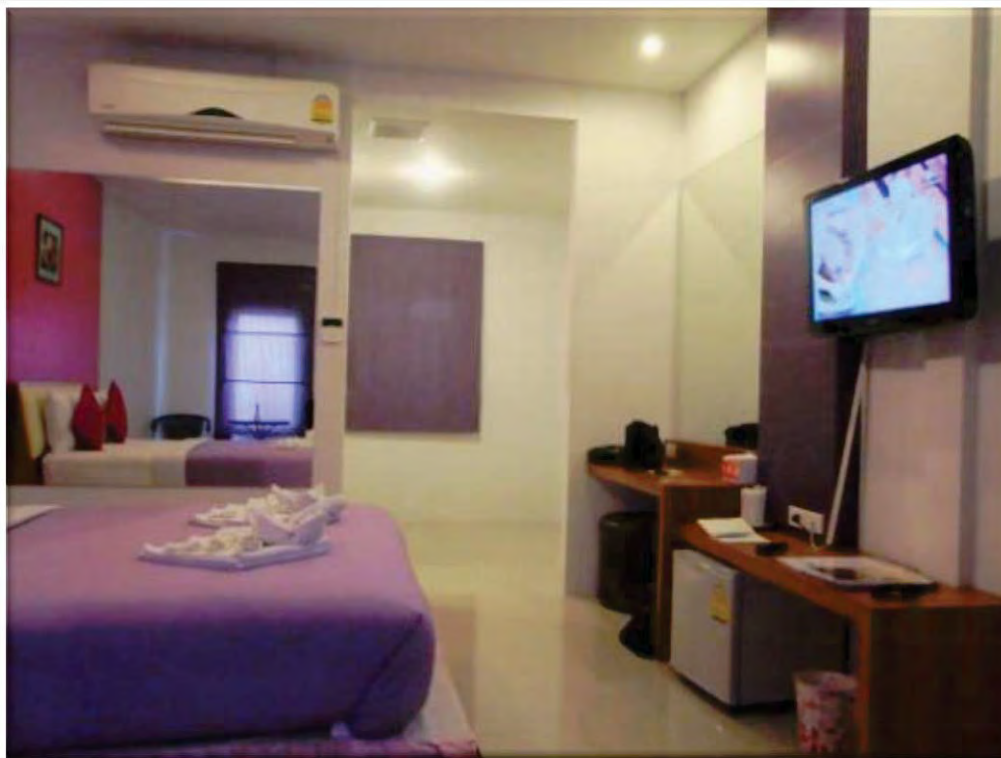
จังหวัดระนอง

ธุรกิจที่พัก

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ธุรกิจที่พัก

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

แหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมสำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

แหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมสำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ธุรกิจการขนส่งบนเกาะสมุย

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วัดพระใหญ่ แหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมบนเกาะสมุย

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

จุดชมวิวเกาะสมุย

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

บริษัททัวร์บนเกาะสมุย

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ธุรกิจร้านอาหารบนเกาะสมุย

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ร้านขายของฝากของที่ระลึก

ภาคผนวก ข
เส้นทางการท่องเที่ยวไหมในพื้นที่ภาคใต้

จังหวัดกระบี่

จังหวัดกระบี่

จังหวัดภูเก็ต

ฟาร์มพักไร่สารพัดที่เกาะสิเหร่

บรรยากาศหน้าหาดเกาะสิเหร่

จังหวัดภูเก็ต

ร้านอาหารริมทะเล

จังหวัดภูเก็ต

เสน่ห์ของสะพานหินน้ำพุคนตรี

วัดพระทองหรืออีกชื่อเรียกว่าวัดพระผุด

จังหวัดภูเก็ต

ร้านอาหารพื้นเมืองแถวสะพานหิน

จังหวัดพังงา

วิถีชีวิตชาวประมงจังหวัดพังงา

จังหวัดพังงา

จังหวัดนครศรีธรรมราช

กลุ่มผ้ามัดย้อมย้อมสีผ้าจากสิริธรรมชาติ

กลุ่มสมุนไพรที่ทำจากเปลือกมังคุด

จังหวัดนครศรีธรรมราช

ร้านอาหารพื้นบ้านที่รวมอาหารพื้นบ้านไว้

วิวด้านล่างของร้านอาหารคีรีวง ริเวอร์วิว

จังหวัดนครศรีธรรมราช

พิพิธภัณฑ์หนังตะลุงแห่งชาติ

จังหวัดนครศรีธรรมราช

บรรยากาศภายในห้องจัดแสดงหนังตะลุง

จังหวัดสงขลา

ไอศกรีมที่ใส่พานะเล็กๆคล้ายโอ่ง

ร้านขายกาแฟโบราณ

จังหวัดสงขลา

ร้านขายขนมของฝากพื้นบ้าน

จังหวัดสงขลา

โบสถ์สถานที่ทำพิธีกรรมของวัดพะไ้ะ

บรรยากาศภายในวัดพะไ้ะ

จังหวัดสงขลา

โฮมสเตย์บ้านร้อยปี

จังหวัดสงขลา

บรรยากาศของตลาดน้ำคลองแดน

ถนนคนเดิน สงขลา

จังหวัดสงขลา

จังหวัดระนอง

ภาพบรรยากาศชายหาดเกาะก่า

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

บริเวณด้านข้างของภูพารีสอร์ท

ทางเดินลงไปยังห้องพักของ ภูพารีสอร์ท

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

อุทยานแห่งชาติไทร้มเย็น หรือ ถ้ำมึน

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ทีมวิจัย กับชุมชนปากพั่น จ. นครศรีธรรมราช

ภาคผนวก ค
เครื่องมือในการวิจัย

การประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจของเส้นทางท่องเที่ยวเดิมและใหม่ในพื้นที่จังหวัดภาคใต้
สนับสนุนโดย กองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และ สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจและการกระจายรายได้ของเส้นทางท่องเที่ยวเดิมในพื้นที่ภาคใต้
2. เพื่อประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้นของเส้นทางท่องเที่ยวใหม่เชิงสร้างสรรค์ในพื้นที่ภาคใต้

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านที่สุด

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. ประเภทของธุรกิจ

- ☐ 1. ผู้ประกอบการร้านอาหาร จำนวน.....โต๊ะ
- ☐ 2. ที่พัก จำนวน.....ห้อง
- ☐ 3. สถานบันเทิง รูปแบบ.....
- ☐ 4. การขนส่ง จำนวนรถที่ครอบครอง.....คัน
- ☐ 5. ร้านขายของที่ระลึก ประเภทของที่ขาย.....
- ☐ 6. ธุรกิจจัดนำเที่ยว

2. ภูมิฐานะเจ้าของกิจการ

- ☐ 1. เป็นคนในท้องถิ่น ☐ 2. เป็นคนต่างถิ่น

3. รายได้เฉลี่ยต่อปีของธุรกิจ บาท

(ต่อเดือนจำนวน.....บาท จำนวน..... เดือนต่อปี)

4. จำนวนแรงงาน/ลูกจ้างในธุรกิจ จำนวน..... คน แรงงานในท้องถิ่น คิดเป็น..... %

5. อัตราค่าจ้างแรงงานโดยเฉลี่ย.....บาท ต่อเดือน

6. ใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น คิดเป็น %

7. กลุ่มนักท่องเที่ยวหลัก/กลุ่มลูกค้า/ผู้มาใช้บริการหลัก คือ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นและทัศนคติ

1. ธุรกิจของท่านเชื่อมโยงกับธุรกิจอะไรบ้างในพื้นที่

.....

.....

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่าธุรกิจของท่านส่งผลกระทบต่อชุมชนอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ/ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

😊ขอขอบพระคุณที่เสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถาม
ข้อมูลจากท่านจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตภาคใต้ต่อไป 😊

ภาคผนวก ง
ประวัติคณะผู้วิจัย

ประวัติคณะผู้วิจัย

หัวหน้าโครงการ

ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย)

นางรุ่งรวี จิตภักดี

ชื่อ - นามสกุล (ภาษาอังกฤษ)

Mrs Rungrawee Jitpakdee

เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน

3900900348212

ตำแหน่งปัจจุบัน:

อาจารย์ประจำ

หน่วยงาน

หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว
และการบริการ สำนักวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

สถานที่ติดต่อ

222 ไทโยบุรี อ.ท่าศาลา จ. นครศรีธรรมราช 80160

หมายเลขโทรศัพท์

0859078576 และ 075672244

หมายเลขโทรสาร

075672202

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) jrungraw@wu.ac.th และ nbjit1@hotmail.com

ประวัติการศึกษา

- 2535: ศิลปศาสตรบัณฑิต เอกภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- 2545: รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- 2547: Master of International Tourism and Hospitality Management,
Griffith University, Australia
- 2554: Ph.D. in Rural and Regional Planning and Development,
Asian Institute of Technology. Dissertation Title “Sustainability of
Ecotourism on Yao Noi Island, Thailand

Publications

1. Human Resources Management in Hospitality and Tourism Industries. Thai and International Tourism and Hospitality Journal
2. Sustainability Analysis of Ecotourism on the Yao Noi Island, Thailand. In the Asia Pacific Journal of Tourism Research, Taylor and Francis Publication.
3. Distribution of Economic Benefits from Ecotourism on the Yao Noi Island, Thailand. In Journal of Ecotourism, Taylor and Francis Publication.

สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ

การจัดการการท่องเที่ยว, การท่องเที่ยวโดยชุมชนและการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย (ย้อนหลังไม่เกิน 5 ปี)

งานวิจัยที่สำเร็จแล้ว*

1. หัวหน้าโครงการวิจัย “พฤติกรรมนักท่องเที่ยวและความต้องการในการมาเยือนแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล อ. ชนอม จ. นครศรีธรรมราช” สนับสนุนโดย สกอ.
2. ผู้ร่วมวิจัย “แนวทางการพัฒนาและการจัดการผลิตภัณฑ์ชุมชนสู่ธุรกิจโรงแรมและการท่องเที่ยว
กรณีศึกษา: นครศรีธรรมราช พัทลุง ตรัง สงขลา และสตูล” สนับสนุนโดยสกว.
3. หัวหน้าโครงการวิจัยย่อย ส่วนท่องเที่ยว ในโครงการ “การวางแผนการจัดการอ่าวบ้านดอนและ
เกาะนอกชายฝั่ง”(โครงการ Coastal Habitat and Resources Management, CHARM)
4. หัวหน้าโครงการ “การจัดการแผนชุมชนจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชนลีเล็ด
อ.พุนพิน จ. สุราษฎร์ธานี” สนับสนุนโดย วช

* ขณะนี้ทุกโครงการวิจัยสำเร็จหมดแล้ว และไม่ม้งานวิจัยตกค้าง

นักวิจัยร่วม (1)

ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย)	นางวิลาวณย์ ดึงไตรัยภพ
ชื่อ - นามสกุล (ภาษาอังกฤษ)	Mrs. Wilawan Dungtripop
เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน	3800100996024
ตำแหน่งปัจจุบัน:	อาจารย์ประจำ
หน่วยงาน	หลักสูตรบัญชีบัณฑิต สำนักวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

สถานที่ติดต่อ	222 ไทบุรี อ. ท่าศาลา จ. นครศรีธรรมราช 80160
หมายเลขโทรศัพท์	0896638897 และ 075672249
หมายเลขโทรสาร	075672202
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)	wilawan.du@wu.ac.th

ประวัติการศึกษา

- 2545: บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (การบัญชีเพื่อการวางแผนและควบคุม)
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- 2543: บริหารธุรกิจบัณฑิต (การบัญชีต้นทุน) มหาวิทยาลัยสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
วิทยาเขตพณิชยการพระนคร

Publications

1. Leadership and Professional Knowledge in Accounting of CFOs in Frozen Seafood Industry, Journal of Management Sciences and Humanities, Prince of Songkla University, 15(5), October 2009: 25-38.
2. Cost Management Strategies of Small and Medium Factory Enterprises, Journal of Management Sciences and Humanities, Prince of Songkla University, 11(4), October 2005: 409-420.
3. Accounting Practices of Small and Micro Community Enterprise in Nakhon Si Thammarat Province (Government Research Project funded by Ministry of Education, Thailand), June 2004 to November 2005.
4. Cost Accounting System of Thai food seasoning industry, Independent Study Research (Master Program), Kasetsart University, Thailand, 2002.

สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ

ความเชี่ยวชาญ การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน การบริหารจัดการต้นทุน การวางระบบบัญชี และการวางแผนภาษีอากร

ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย (ย้อนหลังไม่เกิน 5 ปี)

ผู้ร่วมวิจัย “การศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนธุรกิจเครื่องอบแห้งไมโครเวฟสำหรับผลิตภัณฑ์สมุนไพร” สนับสนุนโดยสกว.

นักวิจัยร่วม (2)

ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย)	นางสาวปวีณา กายพันธ์
ชื่อ - นามสกุล (ภาษาอังกฤษ)	Miss Paweena Kayapan
เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน	1909900013069
ตำแหน่งปัจจุบัน:	นักวิชาการด้านการท่องเที่ยว
หน่วยงาน	ศูนย์พัฒนาธุรกิจ การท่องเที่ยว และเศรษฐกิจภาคใต้ สำนักวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
สถานที่ติดต่อ	222 ไทยบุรี อ.ท่าศาลา จ. นครศรีธรรมราช 80160
หมายเลขโทรศัพท์	0866941421 และ 075672227
หมายเลขโทรสาร	075672202
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)	kpaweena@wu.ac.th และ kpaweena7@hotmail.com

ประวัติการศึกษา

- 2550: บริหารธุรกิจบัณฑิต หลักสูตรการจัดการการท่องเที่ยว-การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
สำนักวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
- 2554: บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต หลักสูตรการจัดการการท่องเที่ยว
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (อยู่ระหว่างศึกษา)

สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ

การจัดการการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย (ย้อนหลังไม่เกิน 5 ปี)

- 2550 ผู้ช่วยนักวิจัย
- โครงการวิจัย “พฤติกรรมนักท่องเที่ยวและความต้องการในการมาเยือนแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล อ.ขนอม จ. นครศรีธรรมราช”
(โครงการเครือข่ายการวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน สกอ.)

ผู้ช่วยนักวิจัยเก็บข้อมูลภาคสนามและวิเคราะห์ข้อมูล

- โครงการวิจัย “การวางแผนการจัดการอ่าวบ้านดอนและเกาะนอกชายฝั่ง” (โครงการ Coastal Habitat and Resources Management, CHARM)
- โครงการวิจัย “ศักยภาพและขีดความสามารถในการรองรับของการท่องเที่ยวทางทะเลใน อ.ขนอม จ.นครศรีธรรมราช” (โครงการเครือข่ายการวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน สกอ.)
- โครงการวิจัย “การประยุกต์ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์เพื่อจำแนกช่วงชั้นโอกาสด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศใน อ.ขนอม จ.นครศรีธรรมราช” (สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์)

เจ้าหน้าที่ประสานงานด้านการจัดประชุมกลุ่ม(Focus Group)

- โครงการวิจัย “กลยุทธ์ทางการตลาดและการจัดการการท่องเที่ยวทางทะเลของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียใน อ.ขนอม จ.นครศรีธรรมราช” (โครงการเครือข่ายการวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน สกอ.)

2551

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์ข้อมูล

- โครงการจัดทำหลักสูตรมาตรฐานและคู่มือประกอบการฝึกอบรมหลักสูตร “ยูวอสาสมัครนำเที่ยว” (คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์)

2552

ผู้ช่วยนักวิจัย

- โครงการวิจัย “การจัดการแผนชุมชนจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชนลีเล็ด อ.พุนพิน จ. สุราษฎร์ธานี” (สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ)

2554

ผู้ร่วมวิจัย

- โครงการประเมินการจัดงานวิวาท์ในม่านเมฆ ประจำปี 2554 จ.นครศรีธรรมราช” (สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครศรีธรรมราช)
- โครงการประเมินผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจของการท่องเที่ยวจังหวัดนครศรีธรรมราชอันเนื่องมาจากอุทกภัย พ.ศ. 2554(สำนักวิชาการจัดการมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์)

ภาคผนวก จ
บทความวิชาการสำหรับการเผยแพร่

การประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจของเส้นทางท่องเที่ยวเดิมและใหม่ ในพื้นที่จังหวัดภาคใต้

Economic Value Assessment on the Original Tourism Routs and the New Tourism Routs in Southern Thailand

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจของเส้นทางท่องเที่ยวเดิมและใหม่ในพื้นที่จังหวัดภาคใต้ อันประกอบด้วย จังหวัดภูเก็ต จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดกระบี่ จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดพังงา จังหวัดระนอง และจังหวัดสงขลา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ 1) เพื่อประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจและการกระจายรายได้ของเส้นทางท่องเที่ยวเดิมในพื้นที่ภาคใต้ 2) เพื่อประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้นของเส้นทางท่องเที่ยวใหม่เชิงสร้างสรรค์ ในพื้นที่ภาคใต้ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจท่องเที่ยว อันได้แก่ ที่พัก ร้านอาหาร สถานบันเทิง บริษัททัวร์ ร้านขายของที่ระลึก ขนส่ง รวมทั้ง แหล่งเรียนรู้ของชุมชน ในแต่ละจังหวัด และข้อมูลมาประมวลผลหามูลค่าทางเศรษฐกิจ อันได้แก่ รายได้ที่ไม่ได้หักกำไร การไหลออกของรายได้ รายได้ทางตรง รายได้ทางอ้อม รายได้ของปัจจัยการผลิตที่แรงงานหรือเจ้าของปัจจัยการผลิตที่ขายสินค้าให้แก่ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้รับ และตัวคุณทวีของการท่องเที่ยว

ผลการศึกษาการประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจของเส้นทางท่องเที่ยวเดิมและใหม่ในพื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้มีดังนี้ พื้นที่ฝั่งอันดามัน ได้แก่ จังหวัดกระบี่ จังหวัดภูเก็ต จังหวัดพังงา ในเส้นทางเดิมซึ่งเป็นทางขุดนิคมได้แก่ เกาสี เกาะห้า หาดป่าตองของภูเก็ต ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวในลักษณะ Mass Tourism ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว จะเป็นคนในพื้นที่น้อย จ้างงานนอกถิ่นมากและมีการรั่วไหลของรายได้สูงกว่าแหล่งท่องเที่ยวเส้นทางใหม่ที่เน้นของชุมชน ส่วนในพื้นที่ฝั่งอ่าวไทย ได้แก่ จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดสงขลา จังหวัดระนอง และจังหวัดสุราษฎร์ธานี เส้นทางท่องเที่ยวเดิม ของกลุ่มพื้นที่นี้ยกเว้นจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่เน้นเกาะสมุยเป็นหลัก การรั่วไหลของรายได้ และการกระจายรายได้จะไม่แตกต่างในระดับมากจากเส้นทางใหม่ เพราะ เป็นเส้นทางท่องเที่ยวเดิมและเพิ่มความต้องการท่องเที่ยวของชุมชนท้องถิ่น แต่สำหรับสมุยของจังหวัดสุราษฎร์ธานี นั้นการรั่วไหลของรายได้ และการกระจายรายได้จะคล้ายคลึงกับจังหวัดภูเก็ต คือมีการรั่วไหลอันเกิดจากการลงทุนของชาวต่างชาติ แต่เส้นทางใหม่ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่เน้นอุทยานแห่งชาติ และแหล่งท่องเที่ยวชุมชนทำให้เกิดการกระจายรายได้สู่ชุมชนที่เท่าเทียมขึ้น และการรั่วไหลของรายได้ลดลงอย่างชัดเจน ดังนั้นสรุปได้ว่า ไม่ว่าเส้นทางท่องเที่ยวใหม่ หรือเดิมของทุกจังหวัดจะสามารถเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจของจังหวัดตนเองได้ หากมีสร้างการกระจายรายได้ อย่างเท่าเทียมในทุกภาคส่วนของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และ การลดการจ้างงานของคนนอก

พื้นที่ และ การสามารถผลิตวัตถุดิบที่ใช้ในธุรกิจท่องเที่ยวในจังหวัด หรือบริษัททัวร์มีการขายแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดตนให้มากขึ้น ก็จะส่งผลต่อการลดการรั่วไหลทางเศรษฐกิจของการท่องเที่ยว และส่งผลให้มีการทวีคูณของการท่องเที่ยวมากขึ้นหากแรงงานมีการจับจ่ายใช้สอยในจังหวัดตนเองมากขึ้น

คำสำคัญ: มูลค่าทางเศรษฐกิจ การไหลออกของรายได้ ตัวคูณทวีคูณของการท่องเที่ยว การกระจายรายได้

Abstract

The study on Economic Value Assessment of the Original Tourism Routs and the New Tourism Routs in Southern Provinces includes Phuket, Surathani, Krabi, Nakorn Si Thammarat, Phang Nga, Ranong, and Songkhla aims to 1) assess economic value and income distribution of the original tourism routs in Southern provinces 2) assess economic value of the added new tourism routs in terms of creative tourism in Southern provinces. The sample population of this study consists of the tourism related entrepreneurs such as accommodations, restaurants, entertainments, tour companies, transportations as well as community learning centers. The result of economic value was interpreted by total income, revenue leak out, direct income, indirect income, induce income, and tourism multiplier.

The result of this study presented that the original tourism routs in the Andaman coast including Krabi, Phuket, and Phang Nga namely the popular tourism destinations were mass tourism. These areas involved less original population, hiring outside labors, as the result of high tourism income leak out whereas the new areas which belong to most local community were less leak out. The another side was Thai Gulf areas including Nakorn Si Thammarat, Songkla, Ranong, and Surathani in particular Samui Island which is the popular tourism destination. This island had similar result as Phuket Island in terms of high economic leakage and high gap of income distribution in each tourism entrepreneur with the reason of high outside investment. However, when the new routs of local community and natural tourism emphasizing natural parks was taken in account in the original routs; it made the reduction of

tourism leakage. In conclusion, the original and the new tourism routes can make more economic value by making equality of tourism distribution, reducing outside labors, using inside materials, selling and promoting the tourism routes in their own areas, consequently, the economic leakage is decreased and tourism multiplier is higher by tourism employees buying in their own provinces.

Key Words: Economic Value, Income Leak out, Tourism Multiplier, Tourism Distribution.

ประเด็นปัญหา

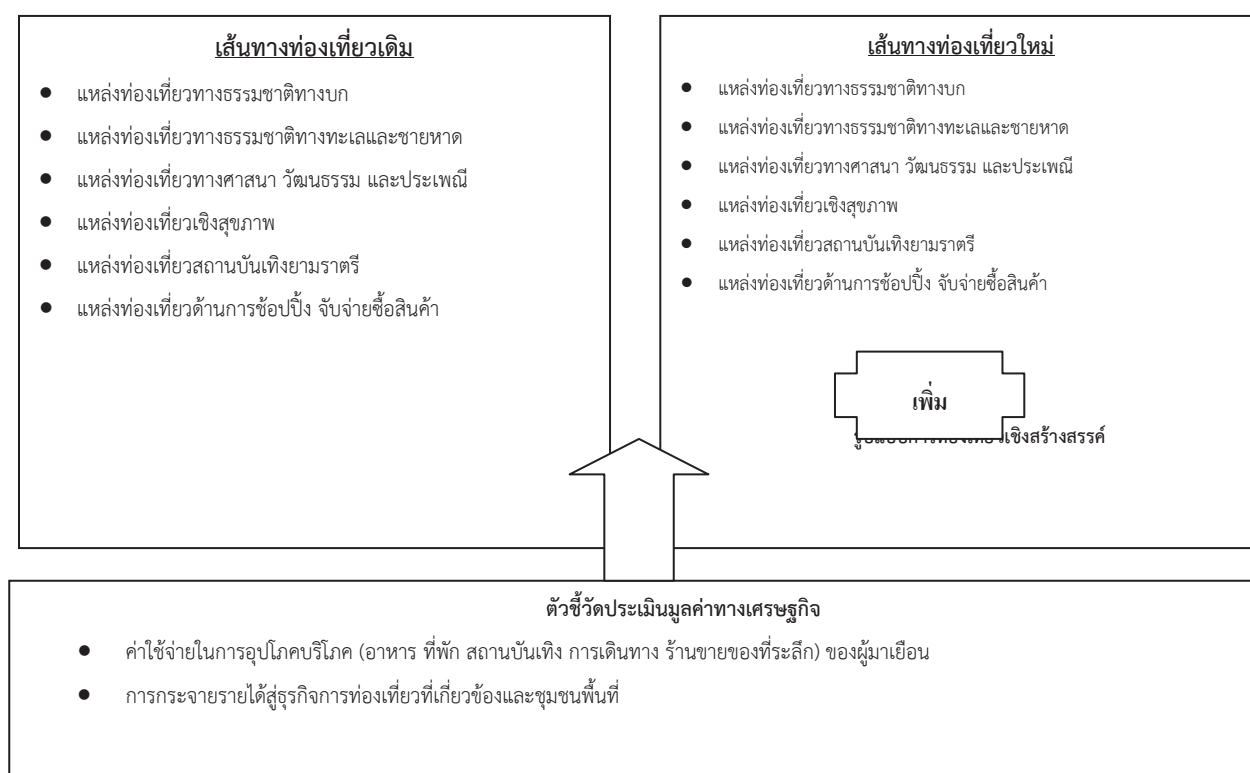
พื้นที่ท่องเที่ยวในภาคใต้ของประเทศไทยมีความหลากหลายในกิจกรรมการท่องเที่ยว มีศักยภาพในด้านความสวยงามของทิวทัศน์ ธรรมชาติ วิถีชีวิต และวัฒนธรรม การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้กำหนดวิสัยทัศน์ของการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของชาติในระยะยาว ด้วยการกำหนดให้มีเอกลักษณ์ไทยในมาตรฐานสากลปี 2555 เพื่อผลักดันให้ประเทศไทยเป็น World Class Destination และเป็น Asian Gateway อย่างเต็มรูปแบบ โดยมีการกำหนดแนวทางการส่งเสริมและพัฒนา เพื่อสร้างทางเลือกใหม่ ในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ซึ่งมีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นการเพิ่มกลุ่มพื้นที่ทางเลือก และความหลากหลายในการท่องเที่ยว เพื่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ โดยสร้างลักษณะเฉพาะของพื้นที่นั้น ๆ และเพื่อให้เกิดการกระจายตัวของนักท่องเที่ยว ซึ่งเป็นการช่วยรักษาแหล่งท่องเที่ยวเดิม (สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2554) แต่อย่างไรก็ตามพื้นที่ดังกล่าวถึงแม้จะมีความหลากหลายทางผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว ทางเลือกนำเสนอให้กับนักท่องเที่ยว แต่ไม่แน่ว่าการพัฒนาในผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวที่แท้จริงมีผลความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจและสังคมแก่ผู้ประกอบการอย่างมั่นคงในอนาคตหรือไม่ หรือกระจายสู่ชุมชนอย่างเสมอภาคหรือไม่

ในการนี้นักวิจัยเล็งเห็นแล้วว่าประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจของเส้นทางท่องเที่ยวเก่าและนำเสนอเส้นทางใหม่ในเชิงเศรษฐกิจ และการท่องเที่ยวอย่างสร้างสรรค์ที่ได้บรรจุเรื่องนี้อยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในฉบับที่ 10 และฉบับที่ 11 (ปี 2555-2559) ว่าด้วยการพัฒนาในมิติสังคมที่เน้นการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม การลดความเหลื่อมล้ำในสังคม การพัฒนาการศึกษาที่เชื่อมโยงไปสู่การเป็นเศรษฐกิจสร้างสรรค์ โดยเฉพาะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ได้มุ่งเน้นเศรษฐกิจสร้างสรรค์ จึงนับเป็นโอกาสที่จะได้ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ หรือ Creative Tourism (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2553) เพื่อยกระดับมาตรฐานอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวด้วยการเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าทางการท่องเที่ยว โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดในภาคใต้ ซึ่งจะสามารถยังประโยชน์ให้กับพื้นที่ให้มีทิศทางที่ชัดเจนในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว และสร้างความยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจ และสังคมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในธุรกิจท่องเที่ยวในพื้นที่และนำผลวิจัยไปเป็นแนวทางให้กับพื้นที่อื่น ได้มีแนวทางพัฒนา และการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์โครงการ

1. เพื่อประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจและการกระจายรายได้ของเส้นทางท่องเที่ยวเดิมในพื้นที่ภาคใต้
2. เพื่อประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้นของเส้นทางท่องเที่ยวใหม่เชิงสร้างสรรค์ ในพื้นที่ภาคใต้

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1. การกระจายรายได้ทางการท่องเที่ยว

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาการกระจายรายได้ทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ภาคใต้จากตัวคูณทางด้านการท่องเที่ยว พิริยะ ผลพิรุฬห์ (2550) กล่าวว่า การประเมินว่าผลกระทบทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวในแต่ละพื้นที่นั้นจะมีมูลค่าเท่าไรและเม็ดเงินที่พื้นที่นั้นได้รับจากการท่องเที่ยวจะส่งผลกระทบต่อประชาชนในสังคมนั้น ตัวแปรสำคัญที่สามารถตอบโจทย์นี้ได้ก็คือภาครัฐจะต้องคำนวณหาตัวคูณทวีของการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) และนำตัวคูณทวินั้นมาหาผลกระทบทางเศรษฐกิจที่แท้จริงในจุดเริ่มต้นภาครัฐจะต้องเริ่มจากการออกแบบสอบถามและเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ดังต่อไปนี้

- 1) นักท่องเที่ยวแต่ละคนต้องจ่ายเงินเท่าไรในพื้นที่นั้นต่อคน
- 2) รายได้ทางตรง (Direct Revenue) ของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น ที่พัก ร้านอาหาร ร้านขายของชำร่วย การขนส่งเดินทาง เท่ากับเท่าไร
- 3) รายได้ทางตรงที่ธุรกิจได้รับจากการท่องเที่ยวนั้นได้เปลี่ยนเป็นกำไรของธุรกิจและรายได้ของคนในพื้นที่นั้นอย่างไร
- 4) การท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นในพื้นที่นั้นได้สร้างงาน (Job Creation) ให้กับคนในพื้นที่กี่งาน และมีงานอะไรบ้าง

2. ตัวคูณทวีของการท่องเที่ยว

ตัวคูณทวีของการท่องเที่ยวมีค่าที่สูง ประกอบกับการที่ภาคธุรกิจท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่เน้นแรงงานเข้มข้น (Labor-Intensive) ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่ชุมชนนั้นจะได้รับจากการท่องเที่ยวนั้นไม่เฉพาะเพียงแต่จะมีค่าที่สูงแต่เพียงอย่างเดียว แต่ยังเป็นภาคการผลิตที่สร้างงานและสร้างรายได้แก่แรงงานในภาคการผลิตนั้นด้วยเช่นกัน (โดยเฉพาะแรงงานไร้ทักษะที่มีฐานะยากจน) อย่างไรก็ตาม การคำนวณหาผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวข้างต้นเป็นเพียงแค่พยายามหาผลประโยชน์ทางการเงินเท่านั้น (Monetary Benefit) แต่ควรจะเริ่มให้ความสนใจแก่ผลประโยชน์อื่นๆที่ไม่ได้อยู่ในรูปของตัวเงิน (Non-

Monetary Benefit) ด้วยไม่ว่าจะเป็น การท่องเที่ยวในเชิงเชิงนิเวศ (Eco-Tourism) หรือการท่องเที่ยวในเชิงเกษตรที่เน้นการรักษาสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ซึ่งการที่ภาครัฐคำนึงถึงทั้งผลประโยชน์ที่อยู่ในรูปแบบของตัวเงินและผลประโยชน์ที่ไม่ได้อยู่ในรูปของตัวเงินนั้นจะทำให้ภาครัฐดำเนินนโยบายสำหรับการท่องเที่ยวในประเทศไทยได้อย่างเหมาะสม (พิริยะ ผลพิรุฬห์, 2550)

3. การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

มูทริกา พฤษภาพงษ์ (2553) ให้คำนิยามอย่างเป็นทางการสำหรับ “การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์” ว่าเป็น “การท่องเที่ยวที่เน้นการเรียนรู้ในเรื่องศิลปะ วัฒนธรรม และเอกลักษณ์ของสถานที่ ผ่านประสบการณ์ตรง และการมีส่วนร่วมกับผู้คนเจ้าของวัฒนธรรม” หากจะกล่าวในแบบง่ายๆ “การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์” ก็คือ การท่องเที่ยววิถีชีวิตที่ทำให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ชีวิตของผู้คนในท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องวิถีการอยู่อาศัย การประกอบอาชีพ เรื่องอาหารการกิน ศิลปะหัตถกรรม และอื่นๆ ที่สะท้อนให้เห็นถึงเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของชุมชน และผู้คน เจ้าของพื้นที่ โดยมุ่งเน้นให้นักท่องเที่ยวมีปฏิสัมพันธ์กับคนในพื้นที่ ผ่านการพูดคุยสนทนาและผ่านกิจกรรมทดลองปฏิบัติต่างๆ เช่น การทดลองทำอาหาร การทดลองทำศิลปหัตถกรรม ตลอดจนการทดลองใช้ชีวิตตามแบบอย่างผู้คนในชุมชน หรือการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ ซึ่งเป็นกิจกรรมทางเลือกสำหรับนักท่องเที่ยวส่วนหนึ่งที่มีความสนใจในวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ของคนไทยในมิติที่มีความลึกมากขึ้น โดยจะสามารถเข้าใจในวัฒนธรรมอันมีเอกลักษณ์ของผู้คนและสถานที่นั้นๆ ผ่านประสบการณ์ตรง เรียกว่าเป็นเวทีการเรียนรู้แบบมีชีวิตนั่นเอง

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ข้อมูลปฐมภูมิ: แบบสอบถามผู้ประกอบการประมาณ 100 แห่ง ประกอบด้วย ผู้ประกอบการร้านอาหาร 20 ราย ที่พัก 30 ราย สถานบันเทิง 10 ราย การขนส่ง 10 ราย ร้านขายของที่ระลึก 10 ราย ธุรกิจจันทرياتรม 10 ราย แต่อย่างไรก็ตามอาจมีการปรับเปลี่ยน หรือลด จำนวนสถานประกอบการเมื่อลงพื้นที่แล้วพบว่าสัดส่วนสถานประกอบการไม่มากพอที่จะลด หรือบางพื้นที่ที่มีจำนวนมากก็จะเพิ่ม
2. ข้อมูลทุติยภูมิ: เก็บรวบรวมจากเอกสาร งานวิจัยต่างๆ จากบุคคล หรือหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดการได้มาซึ่งองค์ประกอบเพื่อประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจของเส้นทางท่องเที่ยวอดนียม และเส้นทางใหม่ที่น่าสนใจจากเวทีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในจังหวัด ดังต่อไปนี้

- Income คือ รายได้ที่ไม่ได้หักกำไร
- Leak-out คือ การออกของรายได้ อันเกิดจากการจ้างงานนอกจังหวัด และต่างค่า และการใช้วัตถุดิบภายนอก โดยคิดเป็นร้อยละ $= (Out-labor + Out-material) / Income * 100$
- Direct Revenue คือ รายได้ทางตรงที่เกิดจากการใช้วัตถุดิบ และแรงงานภายในจังหวัด $= Income - (Out-labor + Out-material)$
- Indirect Revenue คือ รายได้ทางอ้อม ที่เกิดจากการที่จะผลิตสินค้าและบริหารของการท่องเที่ยวได้นั้น ภาคธุรกิจจะต้องเสียค่าใช้จ่ายในรูปของการซื้อปัจจัยการผลิต (เช่น การสั่งซื้อวัตถุดิบ ค่าจ้างงานแรงงาน) $= (labor + material)$
- Induced Revenue คือ รายได้ของปัจจัยการผลิตที่แรงงานหรือเจ้าของปัจจัยการผลิตที่ขายสินค้าให้แก่ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้รับ $= Profit\ of\ Material + labor$
- Tourism Multiplier (ตัวคูณทวีของการท่องเที่ยว) คือ รายได้ 1 บาท ที่แหล่งท่องเที่ยวได้รับจากนักท่องเที่ยว นั้นจะสร้างรายได้ให้กับแหล่งท่องเที่ยวเป็นจำนวนเท่ากับ ตัวทวีคูณ บาท $= (Direct\ Revenue + Indirect\ Revenue + Induced\ Effect) / Direct\ Revenue$

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาการประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจของเส้นทางท่องเที่ยวเดิมและใหม่ในพื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้มีดังนี้

จังหวัดกระบี่ ในเส้นทางเดิมผู้ประกอบการร้านอาหาร มีการไหลออกของรายได้จากการซื้อวัตถุดิบ และจ้างแรงงานนอกสูงสุด ในขณะที่เส้นทางใหม่ตกเป็นของธุรกิจบันเทิง แต่อย่างไรก็ตาม ตัวทวีคูณทางการท่องเที่ยวของกระบี่ ในธุรกิจร้านอาหาร ไม่ว่าเส้นทางใหม่ หรือเส้นทางเดิมก่อให้เกิดการทวีในการจับจ่ายใช้สอย และกระตุ้นเศรษฐกิจของจังหวัดสูงสุด ขนส่ง และบริษัทที่ยังด้อยในการกระตุ้นให้เกิดการเพิ่มทวีทั้งเส้นทางใหม่ และเก่า ดังตารางที่ 1 เส้นทางท่องเที่ยวเดิม และตารางที่ 2 เส้นทางท่องเที่ยวใหม่

ตารางที่ 1 เส้นทางท่องเที่ยวเดิมของจังหวัดกระบี่

ประเภท	n	Income	Leak-out %	Direct Revenue	Indirect Revenue	Induced Revenue	Tourism Multiplier
ที่พัก	29	2,262,272.73	4.72	2,155,492.91	1,809,818.18	361,963.64	2.01
ร้านอาหาร	10	526,666.67	12.99	458,273.34	342,333.34	160,395.67	2.10
บริษัททัวร์	26	1,189,176.47	8.52	1,087,842.04	832,423.53	249,727.06	1.99
ร้านขายของที่ระลึก	4	650,000.00	6.70	606,475.00	487,500.00	121,875.00	2.00
ขนส่ง	3	880,000.00	2.41	858,812.00	704,000.00	140,800.00	1.98
บันเทิง	2	866,666.67	3.80	833,775.00	650,000.00	162,500.00	1.97

ตารางที่ 2: แสดงรายได้สุทธิ (Income) ไหลออกของรายได้ (Leak-out) รายได้ทางตรง (Direct Revenue) รายได้ทางอ้อม (Indirect Revenue) ผลกระทบที่ถูกทำให้เกิดขึ้นจากรายได้ (Induced Revenue) และ ตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier)จังหวัดกระบี่ (เส้นทางใหม่)

ประเภท	n	Income	Leak-out %	Direct Revenue	Indirect Revenue	Induced Revenue	Tourism Multiplier
ที่พัก	29	783,590.91	5.96	736,900.91	168,200.00	160,950.00	1.45
ร้านอาหาร	13	521,333.34	11.65	460,602.04	178,164.00	160,630.40	1.74
บริษัททัวร์	6	594,588.24	9.23	539,688.24	81,000.00	63,000.00	1.27
ร้านขายของที่ระลึก	4	265,000.00	5.02	251,700.00	60,000.00	55,000.00	1.46
ขนส่ง	6	516,000.00	2.72	501,975.00	33,000.00	33,900.00	1.13
บันเทิง	2	160,000.00	12.31	151,600.00	15,000.00	95,200.00	1.73

จังหวัดภูเก็ตในเส้นทางเดิม ผู้ประกอบการและลูกจ้างของบริษัททัวร์ส่วนใหญ่เป็นคนต่างถิ่นจึงทำให้มีการไหลออกของรายได้มากที่สุด ในขณะที่เส้นทางใหม่ก็เป็นบริษัททัวร์เช่นเดียวกัน แต่มีการไหลออกของรายได้นอกจังหวัดลดน้อยลง แต่อย่างไรก็ตาม ธุรกิจต่าง ๆ ในเส้นทางเดิมมีตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยวที่ใกล้เคียงกัน ต่างจากเส้นทางใหม่ที่ศูนย์เรียนรู้เป็นธุรกิจใหม่ที่เกิดการทวีคูณในการจับจ่ายใช้

สอยและกระตุ้นเศรษฐกิจมากกว่าภาคธุรกิจอื่น ๆ ดังตารางที่ 3 เส้นทางท่องเที่ยวเดิม และตารางที่ 4 เส้นทางท่องเที่ยวใหม่

ตารางที่ 3: แสดงรายได้สุทธิ (Income) ไหลออกของรายได้ (Leak-out) รายได้ทางตรง (Direct Revenue) รายได้ทางอ้อม (Indirect Revenue) ผลกระทบที่ถูกทำให้เกิดขึ้นจากรายได้ (Induced Revenue) และ ตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) จังหวัดภูเก็ต (เส้นทางเดิม)

ประเภท	n	Income	Leak-out %	Direct Revenue	Indirect Revenue	Induce Revenue	Tourism Multiplier
ร้านอาหาร	15	874,666.67	13.40	757,461.34	545,826.67	152,503.95	1.92
ที่พัก	26	2,056,923.08	10.02	1,850,837.05	1,471,395.51	301,651.93	1.96
สถานบันเทิง	11	1,068,181.82	12.14	938,544.55	670,977.27	191,287.20	1.92
ขนส่ง	22	718,181.82	21.54	563,471.23	455,580.46	87,232.36	1.96
ร้านขายของที่ระลึก	5	546,000.00	8.68	498,584.00	411,800.00	71,678.30	1.97
บริษัททัวร์	23	719,130.43	23.96	546,850.68	430,257.09	91,734.76	1.95

ตารางที่ 4: แสดงรายได้สุทธิ (Income) ไหลออกของรายได้ (Leak-out) รายได้ทางตรง (Direct Revenue) รายได้ทางอ้อม (Indirect Revenue) ผลกระทบที่ถูกทำให้เกิดขึ้นจากรายได้ (Induced Revenue) และ ตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) ในจังหวัดภูเก็ต (เส้นทางใหม่)

ประเภท	n	Income	Leak-out %	Direct Revenue	Indirect Revenue	Induce Revenue	Tourism Multiplier
ที่พัก	23	1,145,978.26	4.07	999,455.76	246,500.00	160,950.00	1.41
ร้านอาหาร	7	1,054,285.71	5.76	939,398.21	212,100.00	160,630.40	1.40
บริษัททัวร์	2	577,500.00	9.51	538,822.50	74,700.00	63,000.00	1.26
ร้านขายของที่ระลึก	11	1,098,090.91	1.21	1,082,590.91	60,000.00	55,000.00	1.11
การขนส่ง	14	970,142.86	1.45	950,792.86	39,000.00	33,900.00	1.08
สถานบันเทิง	7	568,571.43	6.28	542,771.43	22,500.00	95,200.00	1.22
ศูนย์เรียนรู้	1	100,000.00	0.00	100,000.00	100,000.00	20,000.00	2.20

จังหวัดพังงาในเส้นทางเดิม ธุรกิจร้านขายของที่ระลึกมีการไหลออกของรายได้จากการซื้อวัตถุดิบภายนอกจังหวัดพังงามาใช้กับธุรกิจนี้สูงสุด ในขณะที่เส้นทางใหม่ตกเป็นของธุรกิจสถานบันเทิงซึ่งมีการไหลออกของรายได้จากการจ้างแรงงานภายนอกจังหวัด แต่อย่างไรก็ตามตัวทวิคูณทางการท่องเที่ยวของพังงาในธุรกิจร้านขายของที่ระลึกและสถานบันเทิง ไม่ว่าเส้นทางใหม่หรือเส้นทางเดิมก่อให้เกิดการทวีในการจับจ่ายใช้สอยและกระตุ้นเศรษฐกิจของจังหวัดพังงาสูงสุด ตรงกันข้ามกับธุรกิจที่พักและธุรกิจขนส่งยังด้อยในการกระตุ้นให้เกิดการเพิ่มทวีทั้งเส้นทางใหม่ และเส้นทางเดิม ดังตารางที่ 5 เส้นทางท่องเที่ยวเดิม และตารางที่ 6 เส้นทางท่องเที่ยวใหม่

ตารางที่ 5: แสดงรายได้สุทธิ (Income) ไหลออกของรายได้ (Leak-out) รายได้ทางตรง (Direct Revenue) รายได้ทางอ้อม (Indirect Revenue) ผลกระทบที่ถูกทำให้เกิดขึ้นจากรายได้ (Induced Revenue) และ ตัวทวิคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) จังหวัดพังงา (เส้นทางเดิม)

ประเภท	n	Income	Leak-out %	Direct Revenue	Indirect Revenue	Induce Revenue	Tourism Multiplier
ร้านอาหาร	17	488,588.24	14.39	418,295.24	296,148.18	192,440.06	2.17
ที่พัก	19	878,315.79	9.12	798,196.00	622,532.84	255,782.95	2.10
สถานบันเทิง	3	520,000.00	10.41	465,883.00	351,483.00	168,517.00	2.12
ขนส่ง	12	134,000.00	8.60	122,480.00	95,680.00	38,320.00	2.09
ร้านขายของที่ระลึก	11	223,636.36	23.39	171,317.45	133,299.27	90,337.09	2.31
บริษัททัวร์	8	955,000.00	9.33	865,880.00	674,880.00	280,120.00	2.10

ตารางที่ 6: แสดงรายได้สุทธิ (Income) ไหลออกของรายได้ (Leak-out) รายได้ทางตรง (Direct Revenue) รายได้ทางอ้อม (Indirect Revenue) ผลกระทบที่ถูกทำให้เกิดขึ้นจากรายได้ (Induced Revenue) และ ตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) จังหวัดพังงา (เส้นทางใหม่)

ประเภท	n	Income	Leak-out %	Direct Revenue	Indirect Revenue	Induce Revenue	Tourism Multiplier
ร้านอาหาร	15	588,588.24	12.21	311,750.00	311,750.00	173,475.54	1.87
ที่พัก	20	1,567,800.00	3.36	301,182.00	301,182.00	58,454.26	1.23
สถาน บันเทิง	3	123,000.00	33.02	105,750.00	105,750.00	98,193.94	2.79
ขนส่ง	11	234,000.00	3.48	102,500.00	102,500.00	45,511.15	1.64
ร้านขายของ ที่ระลึก	3	156,000.00	6.79	63,300.00	63,300.00	26,360.42	1.59
บริษัททัวร์	3	420,000.00	7.12	180,200.00	180,200.00	79,107.48	1.63

จังหวัดนครศรีธรรมราชในเส้นทางเดิม ผู้ประกอบการขนส่ง มีการไหลออกของรายได้จากการซื้อวัตถุดิบ และจ้างแรงงานนอกสูงสุด ในขณะที่เส้นทางใหม่ตกเป็นของผู้ประกอบการสถานบันเทิง แต่อย่างไรก็ตาม ภาพรวมตัวทวีคูณทางการท่องเที่ยวของนครศรีธรรมราช ในทุกภาคธุรกิจ ทั้งธุรกิจร้านอาหาร ที่พัก บริษัททัวร์ ร้านขายของที่ระลึก การขนส่งและสถานบันเทิง ก่อให้เกิดการทวีในการใช้จ่ายใช้สอย และกระตุ้นเศรษฐกิจของจังหวัดสูงขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับเส้นทางเดิม ดังตารางที่ 7 เส้นทางท่องเที่ยวเดิม และตารางที่ 8 เส้นทางท่องเที่ยวใหม่

ตารางที่ 7 แสดงรายได้สุทธิ (Income) ไหลออกของรายได้ (Leak-out) รายได้ทางตรง (Direct Revenue) รายได้ทางอ้อม (Indirect Revenue) ผลกระทบที่ถูกทำให้เกิดขึ้นจากรายได้ (Induced Revenue) และ ตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) จังหวัดนครศรีธรรมราช (เส้นทางเดิม)

ประเภท	n	Income	Leak-out %	Direct Revenue	Indirect Revenue	Induce Revenue	Tourism Multiplier
ร้านอาหาร	22	2,086,363.64	6.56	1,949,412.00	613,784.73	180,452.71	1.41
ที่พัก	20	1,911,500.00	10.99	1,701,512.50	752,545.00	669,885.47	1.84
สถานบันเทิง	10	2,769,350.00	7.82	2,552,669.20	1,032,884.20	385,265.81	1.56
ขนส่ง	12	833,283.33	13.08	724,279.92	232,477.83	64,861.32	1.41
ร้านขายของที่ระลึก	16	570,775.00	10.60	510,247.50	138,305.00	33,511.30	1.34
บริษัททัวร์	10	909,500.00	5.30	861,325.00	238,175.00	62,378.03	1.35

ตารางที่ 8: แสดงรายได้สุทธิ (Income) ไหลออกของรายได้ (Leak-out) รายได้ทางตรง (Direct Revenue) รายได้ทางอ้อม (Indirect Revenue) ผลกระทบที่ถูกทำให้เกิดขึ้นจากรายได้ (Induced Revenue) และ ตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) จังหวัดนครศรีธรรมราช (เส้นทางใหม่)

ประเภท	n	Income	Leak-out %	Direct Revenue	Indirect Revenue	Induce Revenue	Tourism Multiplier
ร้านอาหาร	10	453,863.00	8.00	326,781.36	326,781.36	91,498.78	2.28
ที่พัก	20	563,207.08	7.00	411,141.17	411,141.17	111,008.12	2.27
สถานบันเทิง	2	212,409.00	13.00	142,314.03	142,314.03	46,963.63	2.33
ขนส่ง	3	250,000.00	12.00	220,000.00	220,000.00	26,400.00	2.12
ร้านขายของที่ระลึก	10	410,000.00	4.00	311,600.00	311,600.00	74,784.00	2.24
บริษัททัวร์	5	380,000.00	12.00	258,400.00	258,400.00	82,688.00	2.32

จังหวัดสงขลาในเส้นทางเดิม ผู้ประกอบการขนส่งมีการไหลออกของรายได้จากการซื้อวัตถุดิบ และจ้างแรงงานนอกสูงสุด ในขณะที่เส้นทางใหม่ตกเป็นของผู้ประกอบการสถานบันเทิง แต่อย่างไรก็ตาม ตัวทวิคูณทางการท่องเที่ยวของสงขลา ในธุรกิจร้านอาหาร ที่พัก และสถานบันเทิงก่อให้เกิดการทวีในการจับจ่ายใช้สอยและกระตุ้นเศรษฐกิจของจังหวัดสูงขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับเส้นทางเดิม ยกเว้น ธุรกิจขนส่งร้านขายของที่ระลึก และบริษัททัวร์ มีสัดส่วนการก่อให้เกิดการทวีในการจับจ่ายใช้สอยและกระตุ้นเศรษฐกิจของจังหวัดลดลง เมื่อเปรียบเทียบกับเส้นทางเดิม ดังตารางที่ 9 เส้นทางท่องเที่ยวเดิม และตารางที่ 10 เส้นทางท่องเที่ยวใหม่

ตารางที่ 9: แสดงรายได้สุทธิ (Income) ไหลออกของรายได้ (Leak-out) รายได้ทางตรง (Direct Revenue) รายได้ทางอ้อม (Indirect Revenue) ผลกระทบที่ถูกทำให้เกิดขึ้นจากรายได้ (Induced Revenue) และ ตัวทวิคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) จังหวัดสงขลา (เส้นทางเดิม)

ประเภท	n	Income	Leak-out %	Direct Revenue	Indirect Revenue	Induce Revenue	Tourism Multiplier
ร้านอาหาร	27	1,851,555.56	10.43	1,658,415.56	305,950.00	160,950.00	1.28
ที่พัก	44	1,577,727.27	11.71	1,393,002.31	302,030.40	160,630.40	1.33
สถาน บันเทิง	5	1,124,000.00	7.01	1,045,250.00	108,000.00	63,000.00	1.16
ขนส่ง	6	320,000.00	18.22	261,700.00	105,000.00	55,000.00	1.61
ร้านขาย ของที่ระลึก	12	570,000.00	8.74	520,167.00	63,900.00	33,900.00	1.19
บริษัททัวร์	6	880,000.00	14.60	751,480.00	180,200.00	95,200.00	1.37

ตารางที่ 10: แสดงรายได้สุทธิ (Income) ไหลออกของรายได้ (Leak-out) รายได้ทางตรง (Direct Revenue) รายได้ทางอ้อม (Indirect Revenue) ผลกระทบที่ถูกทำให้เกิดขึ้นจากรายได้ (Induced Revenue) และ ตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) จังหวัดสงขลา (เส้นทางใหม่)

ประเภท	n	Income	Leak-out %	Direct Revenue	Indirect Revenue	Induce Revenue	Tourism Multiplier
ร้านอาหาร	20	679,000.00	6.88	592,580.00	197,200.00	160,950.00	1.60
ที่พัก	22	750,000.00	8.10	670,179.70	183,820.00	160,630.40	1.51
สถาน บันเทิง	2	377,500.00	14.54	350,761.00	62,100.00	63,000.00	1.36
ขนส่ง	4	489,000.00	2.72	467,500.00	58,000.00	55,000.00	1.24
ร้านขาย ของที่ระลึก	22	500,780.00	2.80	490,850.00	36,600.00	33,900.00	1.14
บริษัททัวร์	10	351,036.00	10.17	336,876.00	16,800.00	95,200.00	1.33

จังหวัดระนองในเส้นทางเดิม ธุรกิจบริษัททัวร์มีการไหลออกของรายได้จากการซื้อวัตถุดิบภายนอก และจ้างแรงงานภายนอกจังหวัดระนองสูงสุด ในขณะที่เส้นทางใหม่ตกเป็นของธุรกิจสถานบันเทิง แต่อย่างไรก็ตามตัวทวีคูณทางการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง ในธุรกิจบริษัททัวร์ ไม่ว่าเส้นทางใหม่หรือเส้นทางเดิม ก่อให้เกิดการทวีในการจับจ่ายใช้สอยและกระตุ้นเศรษฐกิจของจังหวัดระนองสูงสุด ตรงกันข้ามกับธุรกิจร้านขายของที่ระลึกและธุรกิจขนส่งยังด้อยในการกระตุ้นให้เกิดการเพิ่มทวีทั้งเส้นทางใหม่ และเส้นทางเดิม ดังตารางที่ 11 เส้นทางท่องเที่ยวเดิม และตารางที่ 12 เส้นทางท่องเที่ยวใหม่

ตารางที่ 11: แสดงรายได้สุทธิ (Income) ไหลออกของรายได้ (Leak-out) รายได้ทางตรง (Direct Revenue) รายได้ทางอ้อม (Indirect Revenue) ผลกระทบที่ถูกทำให้เกิดขึ้นจากรายได้ (Induced Revenue) และ ตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) จังหวัดระนอง (เส้นทางเดิม)

ประเภท	n	Income	Leak-out %	Direct Revenue	Indirect Revenue	Induce Revenue	Tourism Multiplier
ร้านอาหาร	18	810,000.00	4.45	773,955.00	100,125.00	80,100.00	1.23
ที่พัก	24		4.28	1,268,300.00	197,100.00	135,000.00	1.26
		1,325,000.00					
สถานบันเทิง	12	475,000.00	5.68	448,000.00	42,750.00	45,000.00	1.20
ขนส่ง	6	260,000.00	1.92	255,000.00	42,500.00	25,000.00	1.26
ร้านขายของที่ระลึก	9	313,333.33	2.35	305,973.33	41,170.00	23,000.00	1.21
บริษัททัวร์	3	400,000.00	10.31	358,750.00	116,250.00	75,000.00	1.53

ตารางที่ 12: แสดงรายได้สุทธิ (Income) ไหลออกของรายได้ (Leak-out) รายได้ทางตรง (Direct Revenue) รายได้ทางอ้อม (Indirect Revenue) ผลกระทบที่ถูกทำให้เกิดขึ้นจากรายได้ (Induced Revenue) และ ตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) จังหวัดระนอง (เส้นทางใหม่)

ประเภท	n	Income	Leak-out %	Direct Revenue	Indirect Revenue	Induce Revenue	Tourism Multiplier
ร้านอาหาร	10	567,850.00	12.65	539,502.50	311,750.00	180,143.86	1.91
ที่พัก	18	632,500.00	8.34	616,521.80	301,182.00	147,132.83	1.73
สถานบันเทิง	2	275,000.00	14.77	265,887.50	105,750.00	42,059.38	1.56
ขนส่ง	9	460,000.00	1.77	456,850.00	102,500.00	22,997.15	1.27
ร้านขายของที่ระลึก	7	296,000.00	3.58	292,004.00	63,300.00	13,722.04	1.26
บริษัททัวร์	4	320,000.00	9.35	310,480.00	180,200.00	104,586.58	1.92

จังหวัดสุราษฎร์ธานีในเส้นทางเดิม ธุรกิจร้านอาหารมีการไหลออกของรายได้จากการซื้อวัตถุดิบภายนอกและจ้างแรงงานภายนอกจังหวัดสุราษฎร์ธานีสูงสุด ในขณะที่เส้นทางใหม่ตกเป็นของธุรกิจสถาบันบันเทิง และตัวทวีคูณทางการท่องเที่ยวของเส้นทางใหม่ของธุรกิจร้านอาหารเกิดการทวีในการจับจ่ายใช้สอยและกระตุ้นเศรษฐกิจของจังหวัดสุราษฎร์ธานีสูงสุด สามารถลดการไหลออกของรายได้ภายนอกจังหวัดสุราษฎร์ธานีของเส้นทางเดิมดังตารางที่ 13 เส้นทางท่องเที่ยวเดิม และตารางที่ 14 เส้นทางท่องเที่ยวใหม่

ตารางที่ 13: แสดงรายได้สุทธิ (Income) ไหลออกของรายได้ (Leak-out) รายได้ทางตรง (Direct Revenue) รายได้ทางอ้อม (Indirect Revenue) ผลกระทบที่ถูกลูกทำให้เกิดขึ้นจากรายได้ (Induced Revenue) และ ตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) จังหวัดสุราษฎร์ธานี (เส้นทางเดิม)

ประเภท	n	Income	Leak-out %	Direct Revenue	Indirect Revenue	Induce Revenue	Tourism Multiplier
ร้านอาหาร	24	3,480,000.00	12.98	3,028,302.00	2,158,302.00	302,641.00	1.81
ที่พัก	42	5,042,857.14	8.86	4,596,257.71	3,587,686.29	123,018.00	1.81
ขนส่ง	20	2,576,363.64	9.57	2,329,771.00	1,762,971.00	79,075.00	1.79
ร้านขายของที่ระลึก	8	775,000.00	7.44	717,328.00	562,328.00	154,912.00	2.00
บริษัททัวร์	16	1,820,000.00	8.15	1,671,700.00	1,362,300.00	152,440.00	1.91
สถานบันเทิง	10	1,050,065.00	10.68	937,937.98	832,931.48	257,600.00	2.16

ตารางที่ 14: แสดงรายได้สุทธิ (Income) ไหลออกของรายได้ (Leak-out) รายได้ทางตรง (Direct Revenue) รายได้ทางอ้อม (Indirect Revenue) ผลกระทบที่ถูกทำให้เกิดขึ้นจากรายได้ (Induced Revenue) และ ตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism Multiplier) จังหวัดสุราษฎร์ธานี (เส้นทางใหม่)

ประเภท	n	Income	Leak-out %	Direct Revenue	Indirect Revenue	Induce Revenue	Tourism Multiplier
ที่พัก	20	1,020,080.00	7.04	991,732.50	311,750.00	97,998.26	1.41
ร้านอาหาร	15	850,780.00	6.20	834,801.80	301,182.00	108,661.24	1.49
ขนส่ง	8	507,890.00	5.71	499,587.50	100,350.00	20,156.87	1.24
บริษัททัวร์	7	820,000.00	3.09	809,650.00	107,500.00	14,273.14	1.15
สถานบันเทิง	3	650,000.00	10.86	646,004.00	63,300.00	16,202.58	1.11
ร้านขายของที่ระลึก	7	533,000.00	5.61	523,480.00	180,200.00	62,031.10	1.46

ข้อเสนอแนะ

ไม่ว่าเส้นทางท่องเที่ยวใหม่ หรือเดิมจะสามารถเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจของจังหวัดตนเองได้ หากมีการกระจายรายได้อย่างเท่าเทียมในทุกภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และ การลดการจ้างงานของคนนอกพื้นที่ และ การสามารถผลิตวัตถุดิบที่ใช้ในธุรกิจท่องเที่ยวในจังหวัด หรือการขายแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดตนให้มากขึ้นของบริษัททัวร์ ก็จะส่งผลต่อการลดการรั่วไหลทางเศรษฐกิจของการท่องเที่ยว และ ส่งผลให้มีการทวีคูณของการท่องเที่ยวมากขึ้นหากแรงงานมีการจับจ่ายใช้สอยในจังหวัดตนเองมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

เกียรติตินาคินทร์, ศ. (2553). **ทุนความคิด เศรษฐกิจสร้างสรรค์ Creative Capital for Creative Economy.**

กรุงเทพ: พิมพ์ดี.

จันทกุล, น. (2552). **ระบบเศรษฐกิจสร้างสรรค์ สร้างอย่างไรจึงจะสร้างชาติ.** วารสาร SMEs Today ปีที่ 7 ฉบับที่ 84 ประจำเดือนตุลาคม 2552.

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. (2554). **กรอบประเด็นการวิจัยของประเทศไทย ให้พร้อมรับสถานการณ์ การรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน.** รายงาน

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2553). **ทิศทางแผนพัฒนาฉบับที่ 11 (ฉบับชุมชน).** สืบค้นเมื่อ 14 พฤษภาคม 2555. จาก www.nesdb.go.th/Portals/0/news/annual_meet/.../plan11_comu.pdf

พฤตพงษ์, ม. (2553). **เที่ยวอย่างเข้าใจกับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์.** Manager Online. สืบค้นเมื่อ 14 พฤษภาคม 2555. จาก <http://www.manager.co.th/Travel/ViewNews.aspx?NewsID=9540000080464> 12

พลพิรุฬห์, พ. (2550). **ตัวคูณทวีของการท่องเที่ยว.** สืบค้น 14 พฤษภาคม 2555. จาก http://piriya-pholpirul.blogspot.com/2007/03/blog-post_30.html

องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. (มป). **การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Creative tourism).** สืบค้นเมื่อ 14 พฤษภาคม 2555. จาก http://www.dasta.or.th/th/News/detail_knowledge.php?ID=1415

UNCTAD (2008), **Creative Economy Report 2008.** Report

ภาคผนวก จ

ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์กิจกรรมที่วางแผนไว้ และกิจกรรมที่ดำเนินการมา
และผลที่ได้รับตลอดโครงการ

ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์กิจกรรมที่วางแผนไว้ และกิจกรรมที่ดำเนินการมาและผลที่ได้รับตลอด
โครงการ

ระยะเวลา	กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ความสำเร็จ
เดือน 1-2	- สำรวจพื้นที่เพื่อรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน - รวบรวมเอกสารต่าง ๆ เพื่อพัฒนา พัฒนาแบบสอบถาม และ ทดสอบแบบสอบถาม	- ข้อมูลพื้นฐานด้านเศรษฐกิจและสังคมของพื้นที่ทั้ง 7 จังหวัด - แบบสอบถาม	เป็นไปตามแผน
เดือน 3-6	เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามแบบสัมภาษณ์ ประชุมกลุ่มย่อย และสัมภาษณ์เชิงลึก	- ผลการศึกษา ในรูปแบบรายงานขั้นต้น - พบเส้นทางท่องเที่ยวใหม่อย่างน้อย 3 เส้นทางหลัก - ข้อมูลทางเศรษฐกิจของเส้นทางท่องเที่ยวใหม่	- เป็นไปตามแผน - พบเส้นทางท่องเที่ยวใหม่จากการจัด workshop ผลปรากฏในชุดแผน - การวิเคราะห์มูลค่าท่องเที่ยวใหม่ อยู่ในชุดโครงการ 3 บทที่ 5
เดือน 7-9	การวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอผลงานสู่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	- รายงานผลเปรียบเทียบมูลค่าทางเศรษฐกิจเส้นทางท่องเที่ยวเดิม และใหม่ - เวทีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างน้อย 3 เวทีใน 7 จังหวัดเพื่อนำเสนอผลการศึกษาของเส้นทางท่องเที่ยว	- ปรากฏในบทที่ 6 ของชุดโครงการ 3
เดือน 10-12	เขียนรายงานผลการวิจัย สรุปรายงานวิจัย ทบทวน นำเสนอ	- รายงานขั้นสุดท้ายที่ประกอบด้วยข้อมูลการเสนอแนะเพื่อพัฒนา และ เพื่อเพิ่มมูลค่าเส้นทางท่องเที่ยว ของ 7 จังหวัด - เกิดแหล่งข้อมูลทางวิชาการในวิเคราะห์มูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของเส้นทางท่องเที่ยว	- ได้นำข้อมูลที่ได้นำไปเผยแพร่ในเวที workshop แต่ละจังหวัด
		-	-

กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนำผลจากโครงการไปใช้ประโยชน์

1. นำผลการประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจของเส้นทางท่องเที่ยวเดิม และใหม่ มาสู่แนวทางพัฒนาการเพิ่มรายได้แก่ธุรกิจท่องเที่ยว ธุรกิจที่เกี่ยวข้อง และชุมชนในพื้นที่โดยนำข้อมูลเผยแพร่ พื้นที่ที่ได้เผยแพร่ไปแล้วคือ เกาะยวน้อย เกาะยาวใหญ่ จังหวัดพังงา และชุมชนบ้านคลองแดน อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา
2. นำผลงานไปตีพิมพ์เผยแพร่ต่อไป และนำผลการวิจัยดังกล่าวไปต่อยอดการวิจัยที่ยังมีความต้องการที่จะพัฒนาในด้านอื่น หรือพื้นที่อื่นแหล่งที่จะตีพิมพ์ คือ วารสารการบริการการท่องเที่ยวไทย (Journal of Thai Hospitality & Tourism ที่ได้รับการยอมรับ มี TCI
3. นำเสนอผลการวิจัยต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียการการสร้างมูลค่า และส่งเสริมการเพิ่มของผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว ในเขตพื้นที่ที่ทำการศึกษา โดยการจัดการอบรมสัมมนาเพื่อถ่ายทอดความรู้อย่างน้อยจำนวน 1 ครั้งภายใน 1 ปี หลังจากการทำวิจัยเสร็จสิ้น